

Kurzemes Vārds

№ 173

Ceturtdien, 1942. g. 30. jūlijā

Numurs maksā 7 fenīpi
— 25. gads —

Übergang über den Manitsch und Sal erzwungen

Aus dem Führerhauptquartier, 29. Juli 1942

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südlich des unteren Don warfen die deutschen Truppen den zum Teil zäh kämpfenden Feind nach Süden und erzwangen, von der Luftwaffe mit starken Kräften unterstützt, den Übergang über den Manytsch und Sal. Nordwestlich Kallatsch wurde an mehreren Stellen der sowjetische Widerstand gebrochen und der Feind zum Rückzug gezwungen. Der Nachschubverkehr der Sowjets sowie Eisenbahnverbindungen ostwärts der Wolga wurden bei Luftangriffen schwer getroffen. Bei der Bekämpfung von Schiffszielen versenkte die Luftwaffe im Don Delta 3 sowjetische Kanonenboote und erzielte Bombentreffer auf 2 weiteren Booten. Ausserdem wurden bei Nachtangriffen mehrere Transportschiffe auf der Wolga vernichtet oder beschädigt.

Bei der Abwehr feindlicher Vorstösse gegen den Brückenkopf Woronesch wurden 29 Panzer abgeschossen und eine grössere Anzahl durch Klampfliegerkräfte ausser Gefecht gesetzt.

An der Wolchow Front griffen die Sowjets einen Brückenkopf mit starken Kräften vergeblich an.

In Ägypten wiederholte der Feind seine Angriffe nicht. In der Nacht zum 28. Juli wurde das Hafengebiet von Suez mit Bomben belegt und Treffer in Kaianlagen, Betriebsstofflagern und zwischen Schiffsansammlungen beobachtet.

Ein Flugplatz westlich Alexandrien

Vadonā sveiciens Dučēm

Berlinē, 29. jūl. (DNB). 29. jūlijā Benito Musolini svin savu 59. dzimšanas dienu. Šo dienu svin arī visa vācu tauta, jo Itāliju un Vāciju saista likteņu kopība. Itālijas un Vācijas sadarbība ir priekšnoteikums jaunās Eiropas radīšanai. Līdzšinējā kara gaita pierādījusi, ka nekas nevar satricināt abu valstu cenšanos uzvarēt. Visi ienaidnieka mēģinājumi, kādu no partneriem attālināt no ass valstu kopības, palikuši nesekmīgi un tašni pēdējie militārie notikumi, sevišķi Afrikā, ir pierādījuši vācu un itāļu cīņas kopību. Abu tautu nopietno pretošanās gribu un mērķus pārstāv Duče un Vadonis — abi vēsturiski, lieli un vienreizēji. Tādēļ vācu tauta un ar to sabiedrotie Dučes dzimšanas dienā pateicībā piemin šo vīru, kurš darbs Itāliju pacēlis tās tagadējā stāvoklī.

Vadonis Dučēm 59. dzimšanas dienā nosūtīja šādu telegramu: «Jūsu dzimšanas dienā nosūtu jums, Duče, draudzīgā kopībā savus un vācu tautas patiesos laimes vēlējumus. Tie domāti galvenā kārtā jūsu personīgai labklājībai un fašistiskās Itālijas augšanai. Nesatricināmā pārliecībā, ka mūsu tautas kopā ar ass valstu sabiedrotiem izcīnīs galīgo uzvaru šinī karā par Eiropas brīvību un nākotni, sirsnīgi, kā vienmēr, sveicinu jūs šinī dienā.

Jūsu Adolf's Hitler's»

und Flugstützpunkte auf Malta wurden von deutschen und italienischen Kampfflugzeugen angegriffen, wodurch ausgedehnte Brände entstanden.

Im Kanal ist ein deutsches Vorpostenboot nach hartem Kampf mit mehreren britischen Zerstörern und Kanonenbooten gesunken.

Einzelne britische Flugzeuge warfen am Tage einige Bomben in Westdeutschland sowie im norddeutschen Küstengebiet. In der letzten Nacht wurde erneut das Stadtgebiet von Hamburg, vorwiegend mit Brandbomben, belegt. Es entstanden Schäden auch an öffentlichen Gebäuden. Unter anderem wurde das Eppendorfer Krankenhaus schwer getroffen. Die Zivilbevölkerung hatte Verluste. Nachtjäger, Flakartillerie und Marineartillerie brachten 45 der angreifenden britischer Bomber zum Absturz.

In Mittel- und Südengland griffen Kampfflugzeuge in der vergangenen Nacht Werke der Rüstungsindustrie, Bahnanlagen und Flugplätze aus geringer Höhe mit guter Wirkung an.

Bauern Kurlands!

Noch tobt der Kampf gegen den Bolschewismus in den weiten Ebenen der Sowjetunion, aber schon beginnen sich die Umrisse des neuen Europa abzuzichnen, welches unter Führung Adolf Hitlers einer glücklicheren Zukunft entgegenstrebt.

Für uns, die wir unter dem starken Schutz der Grossdeutschen Wehrmacht ein Leben wie im Frieden führen dürfen, gilt es nun die Wunden zu heilen, die der Bolschewismus und der über dieses Land dahingebraute Kampf verursacht hat. Unsere Haupt Sorge gilt dem Entseege, deshalb gehört der Aufbau der Landwirtschaft, da das Bauerntum Elitetruppe der Versorgungsfront ist, zu unseren vor dringlichsten Aufgaben.

Allein im Gebiet Kurland sind durch Kriegseinwirkungen landwirtschaftliche Gebäude im Werte von RM 1.257.950 zerstört worden. Ausserdem haben die Bolschewisten, die aus diesem Lande ein Aufmarschgebiet gegen Europa machen wollten, viel brauchbares Ackerland durch Anlegen von Flugplätzen und anderen Kriegseinrichtungen vernichtet.

Es geht nun denjenigen zu helfen, die am schwersten betroffen wurden, und mit eigenen Mitteln den Aufbau ihrer zerstörten Betriebe nicht durchführen können.

Im Einvernehmen mit dem Herrn Reichskommissar und dem Herrn Generalkommissar ist daher beschlossen worden, eine einmalige Beihilfe von RM 2.— pro Hektar der landwirtschaftlich genutzten Fläche von Euch als Spende für die Schwerstgeschädigten zu erlassen. Wir hoffen zuversichtlich, dass diesem Aufruf das Landvolk tiefstes Verständnis entgegenbringen und Helfen wird, die Spuren des Krieges in Kurland rastlos zu beseitigen.

Libau, den 28. Juli 1942.

Der Gebietskommissar von Kurland
Dr. Alnor.

Der Kreisälteste von Libau	Der Kreisälteste von Windau
A. Mūrnieks	V. Kārklīns
Der Kreisälteste von Goldingen	Der Kreisälteste von Hasenpoth
O. Herbsta	A. Sņikeris
Der Kreisälteste von Talsen	
A. Krūmiņš	

Izcīnīta pāreja pār Maniču un Zalu

Vadonā galvenā nometnē, 29. jūlijā 1942. g.

Brūnoto spēku virspavēlniecība ziņo:

Dienvidos no Donas lejas gala, vācu vienības atsveida ienaidnieku, kas pa daļai sīkstī cīnījās, uz dienvidiem un, stipru aviācijas spēku atbalstā, izcīnīja pāreju pār Maniču un Zalu. Ziemeļrietumos no Kalačas vairākās vietās salauzta padomju pretestība un ienaidnieks piespiests atkāpties. Padomju piegādes kustība, kā arī dzelzceļu sakari austrumos no Volgas, gaisa uzbrukumos smagi cietuši. Bombardējot kuģu mērķus, aviācija Donas deltā nogremdēja 3 padomju laibabalaivas un panāca bumbu trāpījumus uz 2 citām laivām. Bez tam nakts uzbrukumos iznīcināti vai bojāti vairāki transportkuģi Volgā.

Atvairot ienaidnieka triecienus pret Voroņežas tilta gala pozīciju, sašauti 29 tanki un lielāku skaitu tanku bumbvedēji padarīja nespējīgus piedalīties cīņās.

Volchovas frontē bolševiki ar stipriem spēkiem vēltīgi uzbruka kādai tilta gala pozīcijai.

Eģiptē ienaidnieks savus uzbrukumus neatkārtoja. Naktī uz 28. jūliju bombardēts Suecas ostas apgabals un

novēroti trāpījumi ostas ierīcēs, degvielu noliktavās un kuģu koncentrācijās.

Vācu un itāļu bumbvedēji uzbruka kādam lidlaukam rietumos no Aleksandrijas un aviācijas atbalsta punktiem, pie kam izcēlās plaši ugunsgrēki.

Kanālā pēc nīkšanas cīņas ar vairākiem britu iznīcinātājiem un liegabalaivām nogrimusi kāda vācu priekšpostēnu laiva.

Atsevišķas britu lidmašīnas dienā nometa dažas bombas Rietumvācijā, kā arī Ziemeļvācijas piekrastes apgabalā. Pagājušā naktī atkārtoti bombardēts, galvenā kārtā ar degbumbām, Hamburgas pilsētas rajons. Zaudējumi cēlušies arī pie sabiedriskām ēkām. Starp citu smagi trāpīta Ependorfas slimnīca. Civiliedzīvotājiem cēlušies zaudējumi. Nakts iznīcinātāji, zenītartilērija un kara flotes artilērija notrieca 45 no uzbrūkošiem bumbvedējiem.

Vidus- un Dienvidanglijā bumbvedēji pagājušā naktī no neliela augstuma ar labiem panākumiem bombardēja bruņošanās rūpniecības uzņēmumus, dzelzceļa ierīces un lidlaukus.

Kurzemes zemnieki!

Vēl Padomju savienības plašajos līdzekumos plosās cīņa pret bolševismu, bet jau sāk izcelties jaunās Eiropas apveids, kurš Adolf'a Hitler'a vadībā trauc pretim laimīgākai nākotnei.

Mums, kas Dieļvācijas brūnoto spēku stiprajā aizsardzībā drīkstam dzīvot kā miera laikā, mē jādāvēdē brūces, kurām par oļoni bījusi bolševisms un cīņa, kas gājusi pāri šai zemei. Mūsu galvenās rūpes vēltītas galīgi uzvarai, tādēļ lauksaimniecības uzbūve pieskaitāma mūsu vissteidzamākiem uzdevumiem, jo zemniecība ir apgādes frontes izlases vienība.

Kurzemes novadā vien kara iedarbības dēļ izpostītas lauksaimniecības ēkas 1.257.950 RM vērtībā. Bez tam bolševiki, kas šo zemi gribēja padarīt par izejas apgabalu uzbrukumam Eiropai, iznīcinājuši daudz lietīšanai derīgas auzmēzes, būvējot lidlaukus un citas kara ierīces.

Tagad jāpalīdz tiem, kas cietuši vissmagāk un pašu līdzekļiem nevar veikt savu izpostīto saimniecību uzbūvi.

Tādēļ sazīņā ar račīškomisāru kungu un ģen. rāčīškomisāra kungu nolemts lūgt jums vienreizīgu pabalstu RM 2.— apmērā no katra hektara lauksaimniecībā izmantotās platības kā ziedojumu vissmagāk cietušajiem. Mēs pašāvēģī ceram, ka lauku ļaudis uzņems šo uzsaukumu ar visdziļāko izpratni un palīdzēs pilnīgi novērst kara sekas Kurzemē.

Liepājā, 1942. g. 28. jūlijā.

Kurzemes novada komisārs

Dr. Alnor's.

Liep. apr. vecākais Ventspīle apr. vecākais	A. Mūrnieks	V. Kārklīns
Kuldīgas apr. vecākais Aizputes apr. vec.	O. Herbsta	A. Sņikeris
Talsu apriņķa vecākais	A. Krūmiņš	

Liebo talku nozīme

10. jūlijā mūsu pašpārvalde publicēja rīkojumu par obligātām darba talkām, tadā kārtā atrisinot uzdevumu kā priekšā mūs bija nostādījusi kara saimniecība un darba spēka trūkums. No paredzēto darba talku virknes pirmie sākušies malkas sagatavošanas darbi Rīgas apkārtnē.

Par šo darbu nozīmi un talcnieku komplektēšanu mums nav ko strīdēties. Neviens cits tagad neies mežā un neķersies pie zāģa, lai mūsu pilsētas ziemā nejustu kurināmā trūkumu. Laukos patlaban ir karstākais siena laiks un bez tam lauki jau tā sajūt darba roku trūkumu un steidzamākos darbos pašī izlīdzas ar talkām. Brīvu darba roku rezervju nav arī mūsu pilsētās, kur katrs darba spējīgs cilvēks iesaistīts kara saimniecībai svarīgās nozarēs. Bet ar malkas sagatavošanu nevar kavēties. Tāpēc ir gluži dabīgi, ka pie zāģa ķerzas tie, kam malka nākošā ziemā būs visvajadzīgāka.

Kā zināms, pirmajā nedēļā uz mežiem no Rīgas izbrauca 800 talcnieku. Vīpiem sekos katru nedēļu jaunas grupas, tā ka no Rīgas vien paredzētajā 6 nedēļu malkas sagatavošanas talkā piedalīsies mazākais 4000 līdz 5000 cilvēku, ko mūsu iestādes un uzņēmumi var samērā viegli pieciest. Tā kā meža talkās dosies arī citi pilsētnieki, tad kopējo talcnieku skaitu var vērtēt uz 6000—7000. Un ja 7000 meža vīru, strādājot 5 dienas nedēļā, izstrādā dienā minimālo stēru skaitu, kas neieradušam mežniekam jāvērtē uz 2,5—3 stēriem, tad 6 nedēļās rīdīnieki vien var sagatavot, ievērojot pakāpenisko ierašanos darbā, ap 200.000—250.000 stēru malkas, bet pašiem talcniekiem kopā — 300.000—400.000 stēru.

Protams, talcnieku skaitam augot, aug arī izstrādātās malkas vairumi. Ievērojot to, ka Rīgas dzīvokļos ir ap 100.000 krāšņu, tad no talkas ceļā sagatavotās malkas vien uz katru krāšni iznāk 2 vai vairāk stēri, kas racionālos apkurināšanas apstākļos var būt pietiekami visai ziemai, ja vien tā nav pārāk barga. Taču netrūkst dzīvokļu, (Turpinājums 2. lapp.)

Divi politikas

kas ziemā patērē 10 un vairāk stēru malkas, tā ka sagatavojamie kurināmā vairumi jācēnšas kāpināt vai arī jāpalielina talcinieku skaits, īpaši gadījumā, ja malka vajadzīga arī rūpniecībai un tirdzniecībai, fabrikām un veikalu apsildīšanai.

Izraugot darbiniekus talkām, nedrīkst vadīties no tā, ka darba spēka trūkums radīs grūtības iestāžu vai uzņēmumu darbā. Šās grūtības nobāl to grūtību priekšā, ja ziemā malkas trūkuma dēļ nāktos izdzēst fabriku katlu kurtuves vai iestādēm un veikalos būtu jādarbojas nekurinātās telpās. Tādā gadījumā tautsaimnieciskie zaudējumi būs daudz lielāki, nāks klāt vēl darbinieku masveidīga slimošana.

Visu to apsverot, talka patlaban atzīstama par vienīgo līdzekli, kā aizpildīt robu kurināmā sagādē un nodrošināt siltumu ziemai. Te nevar rēķināties ne ar kādiem saimnieciskiem aplēsumiem, nedz arī ar to, ka talkās sagatavotās malkas pašizmaksas pārsniegs parasto. Cita ceļa nav, un to meklēt būtu arī par vēlu. Bez tam talciniekiem nav ko sūdzēties, jo darbs iekritis taisni jaukāka gada laikā. Ja būtu jāizšķirās, vai labāk strādāt vasarā vai ziemā, pilsētnieku izvēle tik un tā būtu vasarai par labu. Jāvēlas tikai, lai talciniekus spārnotu doma, ka viņiem katrā ziņā jāizlīdzina robs, kāds radies pagājušā ziemā kurināmā sagādē.

Talkas iekārtotas arī ostas darbos. Šādu kārtību mums diktē tie paši nepielūdzamie kara apstākļi. Būtu neprāts tagad aizmurtēt vai nokavēt preču vai kurināmā transportu mūsu ostās, kas radītu nepārredzamus sarežģījumus saimniecībā. Taisni otrādi — mums jācēnšas paātrināt preču un gatavas malkas apgrozību un jādarbojas viss, lai vasarā, kad ūdens ir brīvi, saņemtu visu, kas vajadzīgs ziemai. Ar talkām ostās atvietosim tūkstošiem ostas strādnieku, kas tagad nepieciešami citām svarīgākām vajadzībām.

Kā malkas sagatavošana, tā arī darbi ostās nenotiek tāpēc, ka trūktu cita darba. Tie notiek mūsu pašu labā, un to uzdevums ir mūs apgādāt. Tāpēc katram, kas tanīs piedalās, jāstrādā ar prieku un aizrautību. Vēl vairāk — katram jābūt lepnam, ka viņš aicināts lielajā talkā, kas pakalpo tautas saimniecībai un nākotnei. E. R.

RĪT

noslēdzas audumu atkritumu vākšanas akcija. Ja tu vēl neesi to atbalstījis, dari to šodien un rīt, nododot audumu atkritumus Tautas palīdzības iekārtotās savāktuvēs.

Vilma Delle

Draudzības ❖ upuris ❖

(2. turpinājums.)

Bet cik ilgi viņš tā stāvēs? Kas notiks, kad vecums pagalam sāks lauzīt kaulus, un sirds nemācēs vairs priecāties? Kas notiks ar naudu, kad tās būs piekrājis atkal tāds žūksnis, ka tu savai sievai vai ik nedēļas varētu atvēlēt pa jaunai kleitai, savai meitai ikdienas pa iemīlotam karamam, — taču tev nebūs neviena istnieka, ko aplaimot. Tiktāl pārdomas arī personīgā plāksnē. Bet vēl bija viena vispārīga lieta. Arvien biežāk un biežāk nācās klausīties dažādās sanāksmēs, lasīt laikrakstu slejās vai kur citur izteiktas bažas par tautas nākotni. Visu izšķiršot spēks — dzīvais spēks. Ikvienam likts pie sirds: dzīvību tu esi saņēmis kā mantojumu no saviem senčiem. Ko savai tautai esi devis tu? Ko savai tēvu zemei? Ko atstāsi kā mantojumu tautas nākotnei? Tu mirsi, pielūko, lai arī tev nepaliek vienīgi kaps.

Zanis Sviķis nebija nekāds stulbenis, nedz viņa sirds kāds krama gabals, lai līdzīgi jautājumi un mudinājumi aizskanētu viņam gluži secen. Zaļi un skaļi nosvinējis savu četrdesmit deviņo dzimšanas dienu, kārtīgi atscurbis, viņš pacēla galvu. Labi. Ko vajaga, to vajaga. Sapurināšies un cels kāju pār laulības sliekšni. Maizi

Berlīnē. (DNB). Nedēļas laikrakstā «Das Reich» rīchministrs Dr. Goebels apskata Čerčila informācijas un agitācijas politiku. Ievadā ministrs konstatē, ka pirmo reizi kopš šī kara sākuma angļu metropole pilnīgi apzinās stāvokļa nopietnību, kādā pašreiz atrodas imperija. Ja arī angļu tautas nus saņem ar vienaldzību, tad tomēr nus spemt ar vienaldzību, tad tomēr visā angļu imperijā nostiprināties uzskats, ka karš, kas tik vieglprātīgi sāktis, tagad kļūst arī Anglijai par bezgala nopietnu lietu. Tie laiki pazuduši, kuos sapņoja par «ertu un neapdraudētu pastaigu uz Berlīni, Romu un Tokiju». Rodas jautājums, kā angļu informācijas un agitācijas politika vēl vispār saskaņojama ar tautas veselīgo cilvēka saprātu.

Tālāk Dr. Goebels turpina: «Atzīsim arī mēs reizēm esam maldījušies, esam šād un tad savas spējas pārvērtējuši un pretinieka iespējas vērtējuši pārāk zemu, esam nepareizi aprēķinājuši viņa pretestības spēku un tādēļ noteiktu mērķu sasniegšanai mums bijis vajadzīgs ilgāks laiks nekā paredzēts. Bet tie ir izņēmumi, kas, šķiet, tikai apliecina likumu, ka militārā un politiskā stāvokļa analīze un vispārējā pasaulē stāvokļa vērtējums gandrīz vienmēr bijis pareizs. Šī kara laikā vācu informācijas politika bijusi tik nopietna un ticamības cieņas pilna, ka šai ziņā tā gandrīz nav nemaz pārspējama.»

Tālāk Dr. Goebels aizrāda, ka faktiski iemeslu dēļ ziņas var arī tik ilgi neizpaust, kamēr informācijas pareizība ir absolūti pierādīta un arī ienaidnieks no tās vairs nevar gūt nekādus vērtīgus norādījumus. Vācijā visā kara laikā šādu iemeslu dēļ tūlīt neizpaustu pozitīvu un negatīvu ziņu at-

teiksmē ir 95:5. Tas lieku reizi apliecina, ka cita nolūka šāda veida rīcībai nekad nav bijis. Turpretim angļi, amerikāņi un boļševiki nepatīkamu informāciju noklusē tik ilgi, līdz tā vairs nemaz nav apstrīdama. Vēl šodien, piemēram, angļu sabiedrība pavisam nav skaidrībā, cik nopietnā stādijā iegājis jūras un tonnažu karš. Čerčils atsakās par šo karu publicēt skaitļus, bet Ruzvelts paziņo tikai nogremdēto kuģu skaitu, deklarējot, ka kuģu vārdi un tonnaža ir militārs noslēpums.

«Atklāti sakot,» turpina Dr. Goebels, «mēs visā kara laikā tikai vienu vienīgu reizi esam uzstādījuši nepareizu prognozi un, proti, par boļševiku vēl palikušajiem pretestības spēkiem. Tas bija pagājušā gada vēlā rudenī. Un pat toreiz uzstādīšanas brīdī šī prognoze bija pareiza, ja tikai to nebūtu izjaukusi pārsteidzoši agri iestājusies ziema. Mēs arī pavisam nekaunējamies mūsu tautai ziemas beigās skaidri un gaiši izstāstīt ziemas kara gājiena maiņas kritiskās sekas. Bet citādi mēs parasti apzinīgi sarīkamies vispār izteikties par nākotnes notikumu attīstības iespējām. Mērķi un termiņi nekad nav minēti, bet paziņoti tikai tad, kad tie saniegti. Angļu informācijas politika šai punktā nemaz nav salīdzināma ar vācu politiku. Ja mēs gribētu rīkoties kā angļi, mūsu tauta laikam sanīknotos. Tāda rīcība, kādu piekopj angļi, mūsu tautas politiskās izglītības priekšā sabruktu. Viru kā Čerčilu, Vācijā ne-ciestu. Vēl nekad viņš militārai vai politiskai attīstībai nav uzstādījis pareizu prognozi. Sākot ar Poliju, Norveģiju, Holandi, Beļģiju un Franciju, Serbiju un Grieķiju, Krētu, Padomju savienību, Austrumāziju, Ziemeļaf-

riku līdz pat jūras kara viņā paredzētie notikumi attīstījušies gluži pretēji. Mēs Vācijā pēc angļu domām gan dzīvojam zem diktatūras, bet šai it kā esošai diktatūrai vēl ir tik daudz paškontroles, ka tā katru cilvēku, kas būtu Čerčila kalibra neveiksminieks, 24 stundu laikā padzītu no amata. Anglijā tas ir otrādi. Jo Čerčilam vairāk nevīksmju, jo ciešāka kļūst viņa pozīcija. Viņš ir angļu imperijas bankrota ģenerāļu ģenerālis.

Runājot par apakšnama dotajām uzticības pilnvarām, Dr. Goebels saka: «Kādreiz vēlāk vēsturē angļu imperijas pašreizējo sabrukumu vajadzēs apzīmēt par rakstura sairuma procesu. Mēs būtu angļiem vēlējuši labāku ceļu. Pats par sevi saprotams, tik gigantiskas cieņas laikā var saņemt triecienus, nepamiršķinot ne acu plaksti. Bet tad tomēr vismaz vajadzētu tik daudz drosmes, kā kļūst un ar pārliecīgu bazunēšanu nepadārt sevi smieklīgu. Arī mums pagājušā ziemā reizēm ir gājis pavisam slikti. Mēs likteņa nelabvēlību, kas ar visām dabas varām šķita pret mums sazvērējusies, uzpēmām ar stoisku vienaldzību un par to daudz nerunājām. Bet mēs būtu zaudējuši pašcieņu, ja mūsu laikrakstiem šai laikā nebūtu bijis labāka ko darīt, kā šo gigantu cieņu izpuškot ar glietiem anekdotiem. Vispār to arī mūsu karavīri nebūtu pieļāvuši. Ja misters Čerčils pēc katras neveiksmes ģenerāļus kā grēka āzus nosūta tukšnesi, lai tā saudzētu politikus, tad tā ir apgrēcība pret karavīra garu, un tā reiz rūgti atriebsies. Mēs vēlētos solidāku pretinieku kā Čerčilu, kas mums stātos pretī kā cienīgs ienaidnieka karavādības reprezentants. Viņam nav vēriena. Varbūt ir vieglī vadīt angļu tautu. Tai nav sevišķi augsta politiska līmeņa. Jāapelē vienīgi pie tās nacionālā instinkta, un tauta iegūta. Turpretim ar vācu tautu rīkošanās jau daudz grūtāka. Tā ir inteligenta un modra, tā neļauj sevi pārdot kā muļķi. Ja mēs kādreiz maldīšanās dēļ esam teikuši kaut ko nepareizu, tad mums to atgādina gadiem ilgi. Mēs to nenožēlojam.

Iedarbīgākas nacionālās paškontroles vairs nevar būt.»

Nobeigumā ministrs piemēta, ka droši vien reiz arī Anglijai pienāks laiks, kurā Čerčils un viņa maldināšanas sistēma būs izprasta un nodota vispārējam izsmieklam. Katrā ziņā tas tomēr būs par vēlu, lai vēl būtu kaut kas glābjams. Arī šai gadījumā vēsturei būs balsmīgas konsekvences. Tā iet gan reizēm greizus ceļus, bet tie visī tomēr ved vienmēr uz mērķi.

Modernākie nocietinājumi Lamanšas piekrastē

Berlīnē, 28. jūl. (DNB). Vācu ziņu biroju no oficiālas puses informē: «Šīs dienās vācu virspavēlnieka Francijā tehniskais štābs apskatīja dziļi izveidotos nocietinājumus Lamanšas piekrastē, Ziemeļfrancijā. Šie nocietinājumi ir moderna cietokšņa sistēma, kuŗas izbūvē 2 gadus bija nodarbināti gandrīz 10.000 strādnieku — speciālistu. Kā apskatē noskaidrojās, šie bunkuri, plašie ierakumi, kā arī automātiskie tanku slazdi un aizsprosti, pa lielāku daļu jau pabeigti un tajos jau atrodas karaspēks. Kā tehniskā štāba virspavēlniecībā paskaidroja kāds cietokšņa inženieris, balstoties uz plašo pieredzi, vācu nocietinājumus Lamanšas piekrastē

var atzīmēt par modernākiem un vispilnīgāk izveidotiem savas konstrukcijas paraugiem.»

200.000 STRĀDNIEKU BŪVĒ NOCIETINĀJUMUS ZIEMEĻFRANCIJĀ.

Berlīnē, 29. jūl. DNB no militāra avota par nocietinājumu darbiem Ziemeļfrancijā ziņo: 200.000 kvalificētu strādnieku kanāla piekrastē ik mēnesi izbūvē 0,5 miljonu kubikmetru dzelzbetona, pie kam saspridzina un izlauž 100.000 kv metru klinšu. Pie tūkstošiem gatavu nocietinājumu tagad nāk klāt vēl simti, kas priekšzīmīgi izbūvēti pēc pēdējiem kara pieredzējumiem.

nopelnīt viņš sievai var. Bērniem tāpat. Bagātība? Kas ir bagātība šos laikos? Ziepju burbulis. Vēl atliktu kādreiz tik cītīgi meklētā laimīgas laulības garantija, nu, šo jautājumu Sviķim šķitās atrisinājusī pati dzīve un, proti, šādi: cilvēks, kas spīdoši spējis sadzīvot reizē ar savām piecām sešām draudzenēm un gludi un gudri valdīt pār tām, tāds gan netiks galā ar vienu sievu! Tādēļ arī zināmā studiju burtņica jau senis mētājis pieliekamajā kopā ar vecām avīzēm un, kas zina, būs noderējusi par izejvielu čaklas peļu mātes mīgai.

Un tad notika tā. Kādā vakarā noslēdzis savas durvis, Zanis Sviķis izņēma no skapja atvilktnes zināmu lādīti. Tajā glabājās viņam draudzīgo jaunavu ģimētnes. Paša darbs. Īpatna kolekcija. Šad un tad Sviķis mēdza to pārēlāt, lai patīkminātu savu aci un ielīgsmotu sirdi. Kuŗa no viņām būtu visdaiļākā? Pret kuŗu siltu viņa sirds visjūtāmāk? Viņš kļāja tās savā priekšā uz galdā, piecas pa labi, piecas pa kreisi. Ek, meitenītes, visas kā atlasītas, ar visām viņš uz tu. Te nu viņas stāvēja rāmi un kārtīgi, kā kareivji ierindā sava ģenerāļa priekšā. (Jāpiezīmē, ka šīs kolekcijas sastāvs pastāvīgi mainījās. Gadījās vienai vai otrai meičai apprecēties, vai pārcēltes uz citurieni, vai arī kaut kādā ziņā krist Sviķa acīs neželastībā, attiecīgo ģimētni nekavējoties no kolekcijas izņēma, lai agrāk vai vēlāk jauna stātos vietā).

Kāda dažādība, bagātība, pat pārpilnība! Milīgi un jauki radījumi šķita

it visas. Bet taisni šī pārpilnība jauca Sviķa prātus un mulsināja sirdi jau gadiem. Tomēr, reiz tai lietai jādara gals. Vēl brīdī vērojās, viņš nopūtās un izņēma no katra piecnieka pa ģimētni un cieši vienotrai blakus nostādīja tās savā priekšā. Pārejās vienā papēmienā ierausa atpakaļ kastītē. Tā tad divas. Viena bija jaunpā frizierīte Lilita Lanča, trausla un smalka kā porcelāna vāze. Līdzīgi jaukai greznuma lietīņai viņa varētu ienākt Sviķa dzīvē un novietoties tur uz laiku laikiem. Otrā — ābeļziedainā tēlфона jaunkundze Olga Oga, akurāta kā labs pulkstenis, modra un veiksmīga kā pati darba nedēļa. Sviķis nespēja atraut acu no abām. Lai izšķir līktens. Nolaidis plakstus, ar rādītāja pirkstu apmetis gaisā dažus lokus, viņš ļāva tam durteniski krist uz galdā.

Kuŗa? I Pavejot acis — pārsteigums. Pirksta gals bija piespiedis reizē Olgas Ogas un Lilitas Lankas ģimētnu malas. Kā robežstabs starp abām. Ko tas varēja nozīmēt? Ka viņam tikamas tās abas, to Sviķis zināja arī bez visa līktens mājiēna. Kuŗa būtu piemērotākā un labākā sieva — izproti nu. Tomēr izšķirties vajadzēja. Lai līktens darās tālāk. Kuŗu no abām sastaps pirmo, to Sviķis bildinās.

Nākamā diena sestdiena. Pa paradumam tūdaļ no rīta Sviķim jāiet pie Lilitas noskūties. Iedams gar kaimiņu dāru, viņš pastlepa roku pāri sētnai un noplūca divi lauztās sirds ziedīņus. Dziļi un zīmīgi noliekdamies,

viņš pasniedza tos Lilitai labrīta vietā. Jaunava saņēma drebošos ziedu pakariņus, uzsmaidīdama pasniedzējam nakšņaini biklām un reizē šķelmīgām acīm. Tad steidzās aptecēt brīnumdaiļajām stīrnas kājiņām, papēdīšus knakšķinādama. Roka viņai bija viegla. Kad ieziepēja un skuva Sviķim aizausi, tā vien līkās, bezdelīgas spārnīņš tur rotājīgi pieskāries, ne cilvēkberna pirksti ar naža asmeni. Sviķa acis spogulī noglāstīja Lilitas glezno vaigu ar ēnainajām skropstām, un viņš sev domās teica: labs tas darbs, kas padarīts, bet Lilitai skaļi: «Klausies, daiļais bērns, ko tu saki, kad mēs norunājam tā: no šīs dienas tu vairs cirpsi un skūsi mani vienīgo.»

«Kas tad nu?»

«Redzi, kas piestāvēja Lilitai Lankai, Sviķa kundzei vairs nepiestāv.» Lilita atrāva nazi no Sviķa kakla, savilkdama nopietnu sejiņu. «Nesmīdiniet mani. Varu vēl iegriezt.»

«Es runāju nopietni.»

«Atradis nopietnību. Drīzāk meita es jums varētu būt, ne sieva.»

Drusku pārsteigts Sviķis bija, taču neļāvās samulsināties. Pirkstu pacēlis, viņš atgādināja Lilitai parunu par veca vīra bārdin un jauna pātagu. Tad, piedēvis balsij pavisam lietišķu noskaņu, lika noslēgt veikala durvis, pašai saposties un gaidīt viņu, lai pēcpusdienā abi brauktu uz dzimtsarakstu nodaļu.

Lilita neteica ne jā, ne nē, tik rūpīgi slaucīdama savas nule nomazgātās rokas, it kā svarīgāka darba pasaulē vairs nebūtu. (Turpinājums sekos.)

Starp Bataisku un Kalaču

STIPRAS PADOMJU VIENĪBAS KNAIBĻĒS. — GATAVOJAS LIELI NOTIKUMI.

Berlīnē, 28. jūl. Vācu ofensīve nepārtraukti virzās pāri Donai uz dienvidiem. Pēc nīknām divi dienas ilgām cīņām padomistiem atņēma Bataiska, kur viņi mēģināja izveidot jaunas aizstāvēšanas pozīcijas. Bataiska atrodas pie dzelzceļa līnijas, kas no Rostovas iet dienvidu virzienā un pie Novo-Bataiskas šķērso dienvidaustrumu dzelzceļa posmu. Ar Bataisku padomisti zaudējuši stipru nocietinājumu; viņi cerēja, ka tas spēs apturēt vācu karaspēku. Nākdami pie atziņas, ka viņiem nāksies atdot arvien vairāk telpas, viņi to stipri nocietināja. No tam, ka šai vietā uzceltas dažāda veida aizstāvēšanas ierīces, secināms, ar kādām varbūtībām maršals Timošenko rēķinājies jau kopš ilgāka laika. Bez tam vācu un sabiedroto karaspēks, kas austrumos no Rostovas pārgājis pāri Donai, turpina savu virzīšanos uz priekšu. Bruņoto spēku virspavēlniecība ziņo, ka ātrās vienības tālu aizvirzījušās uz dienvidiem. Izīrot Donas loka apgabalu, vācu un rumāņu karaspēks plātā frontē pievirzījies upei. Kājnieki sacentās ar tankiem frontes līnijas virzīšanā uz priekšu. Notikusi īsta skrīšanās uz Donu, pie kam izdevies saņemt knaiblēs ievērojamus padomju spēkus. Ziemeļrietumos no Kalačas notiek smagas cīņas ar šeit satvertajām boļševiku vienībām, kas izmisīgi aizstāvas. Kalača atrodas pie Donas apmēram vienādā augstumā ar Stalingradu, pilsētu pie Volgas asā izliekuma. Telpā ziemeļrietumos no Kalačas gatavojas lieli notikumi.

VĀCU GAISA SPĒKI VIRS VOLGAS.

Dienvidaustrumu cīņās gaisa spēkiem piekrit liela loma. Tāpat kā visos līdzšinējos pasākumos tie gādā, lai pastāvīgi pārtrauktu ienaidnieka satiksmi ar aizmuguri. Kad norisinājās trieciens pret Donu, gaisa spēki apmētāja bumbām šīs upes kuģus. Tagad tiem vairs nav jāuzmana padomju kuģniecība pa Donu, jo vācu lielgaballieki gādā, lai boļševiku satiksmes līdzekļi šeit vairs nerādītos. Piegāde padomistiem pa šo ūdensceļu vairs nav iespējama. Toties vācu gaisa spēki darbojas virs

Indiešiem trūkst uztura līdzekļu

Zenevā, 28. jūl. (DNB). Laikraksts «Times» korespondents ziņo no Jaundelhijas par lielo uzturas līdzekļu trūkumu indiešu tautā. Vainojams tur slīktās ražas un Burmas risu pieveiduma iztrūkums. Bez tam Indijā rīsa un labības patēriņu vēl palielina Indijā un Ceilonā novietoto garnizonu apgāde. Oficiālās iestādes risu deficītu tuvākā laikā vērtē uz 21,1 milj., bet labības deficītu uz 400.000 to. Stāvokli vēl pasina kara apstākļu ietekmētās transporta grūtības.

Angļu-amerikaņu vājais punkts

Sākot ar šā gada aprīli — kaut gan sākumā noliedza jaunās briesmas un nodevās maldīgām cerībām, ka tikai laimīga gadījuma dēļ nogremdējumi pieauguši uz 1/2 miljona brt mēnesī un vēl vairāk — ienaidnieku nometnē arvien spilgtāk sāk izpausties pesimistiskā noskaņa. «New York Herald Tribune» 11. aprīlī šai sakarībā nāca klajā ar atziņu, ka sabiedroto stratēģijai jābalstās vienīgi uz jūru pārvaldīšanu; tā ir paralele Londonas laikrakstā «News Chronicle» pagājušā gada 13. septembrī izteiktajām domām, ka jūru pārvaldīšana ir «uzvaras atslēga».

Kopš ASV iestāšanās karā, t. i. ar zemūdeņu operācijas joslās attiecināšanu uz visu Atlantijas okeanu, nogremdējumu skaitļi pieauguši vienu mēnesi pēc otra. Janvārī Bruņoto spēku virspavēlniecība ziņoja, ka nogremdēti 63 kuģi ar 400.600 brt, februārī — 525.400, aprīlī — 585.000, maijā — 924.400 un jūnijā 886.000 brt. Tie ir vācu kara flotes un gaisa spēku ciešās sadarbības rezultāti. Lepnais

Volgas, jo tai liela nozīme kā padomju naftas transportceļam; ar ledarbību uz Volgas kuģiem tā ievērojami paplašinājusi savas akcijas apgabalu.

LIĶU KAUDZES PIE VOROŅEŽAS.

Vislielāko atzinību pelna vīri, kas stāv pie Voronežas un cīņas līnijā ziemeļrietumos no šīs tilta gala pozīcijas. Kopš nedēļām padomisti pūlās gūt panākumus šai cīņu sektorā. Nesaudzīgi viņi triec savas vienības pret vācu līnijām; vācu frontes priekšā izveidojas veseli liķu kalnāji. Visi padomju uzbrukumi bez izņēmuma nosīkuši pašu uzbrucēju asinīs. Bet boļševiki vēl vienmēr neatmet cerības

no šīs frontes līnijas nokļūt vācu ofensīves karaspēka aizmugurē. Viņi Voronežas līnijā tiešām bija sakoncentrējuši ievērojamus tanku spēkus, kam bija jāizlaužas cauri vācu pozīcijām. Katru dienu iznīcināts liels skaits tanku. Kopš 10. jūlija kāda armijas korpusa posmā vien iznīcināts 751 tanks. No šīs tanku masas var secināt, ka boļševiki savu stāvokli frontes dienviddaļā uzskata par ļoti nopietnu, jo citādi viņi neizdarītu atkārtotus atvieglināšanas uzbrukumus un nešķiestu savu kara materiālu, kas viņiem ar katru dienu kļūst dārgāks un ka lietā likšana palikusi bez jebkādiem panākumiem.

Bulgārija un jaunā Eiropa

Daudzām Eiropas tautām nākotnē būs jāpārorientējas, jo tām vajadzēs domāt, just un arī strādāt Eiropas interešu labā. Bulgāru tauta jau darbojas ar panākumiem jaunās Eiropas jaucelšanas darbā. Bulgārijas vēsture ir bagāta ilgām un neatlaidīgām cīņām. Neļaimīgais pasaules kara iznākums draudēja ieraut smagi ciestu bulgāru tautu boļševisma virpulī. Bulgāru zemnieki izrādīja noteiktu pretošanos boļševisma uzbrukumam, tā izglābdami dzimteni un izdarīdami vērtīgu pakalpojumu visai Eiropai. Bulgārija ir pirmā zeme pasaulē, kas ievēda obligāto darba dienestu, tā pierādīdama savu nobriedumu sociālā laukā un iegūdama neapstrīdamu tiesību, piedalīties jaunās Eiropas uzbūvē.

Bulgārs ir sīksts, strādīgs un čakls un vienmēr ieinteresēts tehnikas jaunāko sasniegumu praktiskā izman-

tošanā. 80% Bulgārijas iedzīvotāju nodarbojas ar lauksaimniecību. Jāatzīmē, ka lielgruntniecība Bulgārijā nav sastopama. Mazsaimniecību sistēma garantē valstī sociālo mieru un atvieglina tās netraucētu iekļaušanos jaunajā Eiropā, kas tieši zemnieki cīti uzskata par vienu no stiprākiem jaunbūves pamatiem. Bulgāru tauta tiecas pēc izglītības un zināšanām, tāpēc mēs visur Bulgārijā sastopam staltas skolu celtnes, un šīs skolas skaitās par priekšzīmīgākām visā Balkānu pussalā. Tas nav tikai gadījums vien, ja labākā vācu skola ārzemēs atrodas Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā. Bulgārijas pilsētu kultūras dzīvē piedalās ikviens pilsonis. Bulgāris vienmēr centies uzturēt rāsas tīrību savas tautas vidū, tāpēc žīdi nevarēja iegūt vadību kultūrālā laukā — teātros, filmā, presē, radiofonā un citās nozarēs. Bulgārija ir vienīgā Dien-

Savas saimniecības vajadzībām atļaus vākt ogas un sēnes

Saimniecības ģenerāldirekcija paziņo, ka savā dārzā ikviens ogas var brīvi vākt un patērēt savas saimniecības vajadzībām. Tāpat savā māj-saimniecībā katrs var patērēt salasītās meža ogas un sēnes. Arī pilsētnieki pašu lasītās meža ogas un audzētās dārza ogas var vest uz pilsētu savas māj-saimniecības vajadzībām. Turpretim ogu atlikums, ko nevar patērēt savā saimniecībā, jānodod pret atlīdzību tuvējos centr. sav. «Turība» ogu savākšanas punktos.

Dārza ogu audzētāji un meža ogu lasītāji nedrīkst ogas pārdot tieši patērētājiem, jo tādā gadījumā sodāmi tiklab pārdevējs kā patērētājs.

No Rostovas palikušas tikai drupas

Berlīnē, 28. jūl. (DNB). Vācu ziņu biroja militārais korespondents, kas šodien atgriezies no Rostovas, atēlo savus iespaidus vācu spēku iekārotajā pilsētā:

«Melnī dūmu mutuļi pie apvārkšņa mums svētdien pēcpusdienā vēstīja, ka esam sasnieguši savu mērķi — Rostovu. Kad mēs automobiļos šķērsojām ieņemto pilsētu, atklājās tik drausmīgu postījumu aina, kuŗu pārspēt var vienīgi iespaidi iznīcinātā Sevastopoles cietoksnī. Namus, kuŗu mūri palikuši neskārti, iespējams saskaitīt uz pirkstiem. Bet kas noticis ar pilsētas 500.000 iedzīvotājiem? Nekas nav palicis pasargāts, ne rūpniecības kvartāli, ne dzīvi civiliedzīvotāju rajoni, visur tikai drupas, un atkal drupas, kuŗas joprojām vējā uzliesmo ugunsgrēki. Šī pilsēta bija viens vienīgs liels cietoksnis. Boļševiku ierīkoto nocietinājumu būve sniedzās līdz pašam pilsētas centram. Smagā un

vissmagākā tipa bunkuri un atbalsta punkti ierīkoti gandrīz katrā ielu krustojumā».

ROSTOVA BIJUSI PĀRVERSTA PAR CIETOKSNĪ.

Berlīnē, 29. jūl. (DNB). 48 stundas pēc Rostovas ieņemšanas tur no Berlīnes ieradās ārzemju preses pārstāvji. Viņi atēlo savus iespaidus, kas sevišķi interesanti tādēļ, ka krievi ziņoja, ka Rostova vēl līdz pirmdienai atradusies viņu rokās, pie kam tānī jau kopš dienām atradās ārzemju preses pārstāvji.

Tie ziņo, ka pilsēta bijusi viens vienīgs liels cietoksnis. Stipri un visstiprākie bunkuri un nocietinājumi izveidoti katrā ielu krustojumā. Preses pārstāvji redzējuši garās gūstekņu rindas, pa lielākaļ daļai vecus cilvēkus vai pusaudžus līdz 16 gadiem. No gūstekņiem esot dzirdējuši, ka Bataiskā atrodas vāciešu sakauto astoņu padomju divīziju atliekas.

vidaustrumeiropas zeme, kuŗas veselīgā zemnieku cilts ar savu pirmatnējo spēku neļāva ieplūst tautā žīdišķiem elementiem.

Pareiza ģimenes dzīves uzlvere, zemes mīlestība un cenšanās iegūt «savu kaktiņu, savu stūrīti zemes» ir bulgāru raksturīgākās īpašības, kas neļāva boļševismam saindēt bulgāru tautas dvēseli; šī tautas vienības apziņa ir dziļi iesakņojusies ikkatrā bulgāru tautietī. Tāpēc arī nevienā zemē dienvidaustrumu Eiropā neuzplauka kooperatīvās organizācijas tādos apmēros kā Bulgārijā. Vācijas un Bulgārijas draudzība ir devusi daudz pozitīva bulgāru tautas garīgās nostājas veidošanā. Šī draudzība pastāv jau kopš vairākiem gadu desmitiem un ir nostiprinājusies pasaules kara cīņas laukos. Abu tautu starpā norit dzīva kultūrāla sadarbība. Bulgāru māksla un zinātne vienmēr ar pateicību saņem garīgās vērtības un ierosinājumus no Vācijas.

Bulgāru nācija ciena un apbrīno lielo, vareno vācu tautu un tās Vadoņi. Bulgāri to pierādīja ar savu izturēšanos visas pasaules priekšā, kad vācu karavīri devās pagājušā gadā cauri Bulgārijai. Zemnieki sīrsnīgi apsveica vācu karavīrus un tos uzņēma kā savus labākos draugus. Bulgārija zina, ka draudzībā ar Vāciju tā atradīs īsto ceļu uz jauno Eiropu un mieru.

Eiropas kontinenta garīgā un saimnieciskā jaunbūve ir izvedama, vadoties no vienotiem un noteiktiem saimnieciskiem un sociālpolītiskiem pamatprincipiem un organizējot nacionālo dzīves telpu harmonisku sadarbību. Eiropas nācijām ir jāpapildina vienai otrai un nekad nākotnē tās nedrīkst kļūt par izmantošanas objektiem Eiropas kontinentam svešu varu un rasu labā. Šodien Eiropa ir sakoņojusi visus savus spēkus galīgāi uzvarai. Šī lielā kopējā mērķa sasniegšanā bulgāru-vācu draudzība attaisnojas visā pilnībā.

No veciem lūžņiem top jauna dzelzs, no gumijas atkritumiem — jaunas autoriepas un no vērpsanal noderīgu vielu atkritumiem un lupatām — jauni apģērba gabali!

Domā par to un ievēro vērpsanal noderīgu vielu vākšanas pēdējo termiņu — 31. jūliju!

«Philadelphia Record» piezīmi, ka vācu zemūdenēm ir sevišķa gaume uz ASV tankkuģiem». Bez tam tankkuģu jaunbūve ir komplicētāka nekā normālu tirdzniecības kuģu būve...

Lielie panākumi pasaules jūrās spilgti izceļ vācu zemūdeņu neatlaidīgo cīņu. Pret koncentrētu ienaidnieka aizsardzību un visstiprāko apkaņošanas līdzekļu lietā likšanu vācu zemūdenes gūst panākumus, kas cieņīgi vislielākās apbrīnošanas. Tās neatlaidīgi dragā ienaidnieku vājo punktu. Šo panākumu izšķirēju loma kara norisē ar laiku nāksies novērtēt sevišķi augstu.

kopsavilkums, ko šais dienās publicēja Bruņoto spēku virspavēlniecība par jūras kara pusgadu kopš operāciju sākuma amerikāņu ūdeņos, uzrāda visās cīņu joslās kopumā 616 nogremdētu ienaidnieka tirdzniecības kuģu ar 3.824.200 brt. Amerikāņu ūdeņos vien vācu zemūdenes nogremdējušas 467 kuģus ar 2.917.600 brt. Visu kopš 1. janvāra līdz šai dienai nogremdēto kuģu koptilpums tālu pārsniedz miljonus brt. Šim daudzumam vēl jāpie-rēķina diezgan ievērojami nogremdējumi, ko italiešu zemūdenes panāca Atlantijas okeanā, un sabiedroto ja-pāņu lielie panākumi Klusajā okeanā. Tokijā kuģu tilpumu, ko ienaidnieki tur zaudējuši pēdējā pusgadā, vērtē uz apm. 2 milj. brt.

Tādēļ saprotams, ka, ievērojot neap-rēķināmos zaudējumus, kas vispār nodarīti kara sākumā, Čerčila un Ruz-zelta laudis sāk justies mazliet ne-omulīgi. Sabiedriskā doma tur sauc, protams velti, vienmēr skaļāk pēc pa-tiesības par kuģniecības stāvokli, un nav arī vairs iespējams to nomierināt

ar fantastiskiem apgalvojumiem par jaunbūves iespējamībām. No atziņas, ka jūru pārvaldīšana ir «uzvaras atslēga», tur izaugusi drūmā atzišanās, ka kuģu jautājums ir vājais punkts.» «Washington Star» š. g. jūlijā papildināja šo konstatējumu ar norādījumu, ka kuģu trūkums sagādā vislielākās rūpes «sabiedroto nāciju» lielā vērie-na stratēģijai. Londonas «Times» 22. jūlijā raksta par šo tematu: «Sabiedrotie vēl ir tālu no tā, lai pārvaldītu jūras, ko mums gandrīz katru dienu pierāda nepatīkamas ziņas». Bēdīgās ziņas no Vašingtonas, ka nogremdēju-mi pārsniedz jaunbūvju skaitu, ne-drīkst vērtēt kā sevišķi laimīgu nedē-ļu zemūdenēm, bet gan kā zaudējumu rekordu.»

Bruņoto spēku virspavēlniecības ziņojums skāra arī ienaidnieka kuģniecības vissvarīgāko vietu: amerikāņu-angļu tankkuģu flote kopš 1942. g. janvāra zaudējusi 163 kuģus 1.325.500 brt koptilpumā. Ja ievēro, ka ASV vien pašu vajadzībām nepieciešami 250 tankkuģu, ļoti labi var saprast

Gaida palīdzību no boļševisma

Kopš izjukusi angļu boļševika Kripsa Indijas misija, pakāpeniski noskaidrojies, ka arī visos atsevišķajos indiešu partiju nogrupējumos valda parole: Nost ar angļiem! Indiešu kongresa, šīs visspēcīgākās indiešu tautas interešu pārstāvēniecības, vadītājus vērvēja no visām pusēm: angļi kopā ar savām arodbiedrībām, Maskava un Cankaišeks, kas pavisarī uzturējās Indijā, lai piedabūtu indiešus izcīnīt Anglijas kaujas. Kongresa vadība gan lietoja vairāk vai mazāk enerģiskus vārdus, bet noraidīja prasību upurēt Indijas jaunatni karalaukos Anglijas labā. Kad Krips indiešiem nevarēja dot nekā cita, kā tos pašus vecos solījumus, kurus Anglija indiešiem jau tik bieži laužusi, tad sarunas izjuka, un arī Glosteras hercogam, Anglijas karaļa miesīgam brālim, nācās aizbraukt, nekā nepanākumam. Indiešu nacionālistu vadītāja Subhasa Chandras Boses manifesti atstāja milzīgu iespaidu. Indija gaidīja savu stundu un nedarīja nekā. Tā bija atbilde angļu kaklakungu aicinājumam darīt un upurēt visu angļu kara dēļ.

Velti angļu vicekaralis Indijā lords Linlitgaus izmēģināja visus novecojušos paņēmienus, lai piedabūtu indiešus nostāties savu atspriedēju pusē. Trikam mobilizēt indiešu firstus pret patstāvības kustību nebija nekādas nozīmes, jo indieši ir tais uzskatos, ka firsti dzīvo vienīgi no Anglijas zēlastības. Trikam, izmantot muhamedāņu un indusu reliģiskās pretešķības, nebija panākumu. Mēģinājums kalpināt Mahatmu Gandiju angļu mērķiem beidzās ar galīgu neveiksmi, jo viņš, tāpat kā agrāk, atklāti pauda savu pārliecību, ka angļiem jāatstāj Indija. Pēdējā laikā viņa nostāja pat vēl paasinājās, jo viņš negribēja izlaist vadību no savām rokām. Provincas valdību indieši jau kopš ilgāka laika bija pametuši angļus, jo viņi vairs ilgāk negribēja vienaldzīgi noskatīties Anglijas tirāniju. Lorda Linlitgaus pēdējais lielais trumpis nepanāca nekā. Pēc Čerčila pavēles lords Linlitgaus bija paplašinājis savu «izpildpadošību», uzņemdamas tanī pārņemotus indiešus, lai kā patvaldnieks varētu ērtāk tiranizēt šo milzīgo zemi. Bet indieši spēcīgi aizstāvējās, un kongresa partija, aiz kuņas stāv tautas lielais vairums, nesen pieņēma lēmumu, ka angļiem katrā ziņā jāizvācas no Indijas. Pats Gandijs deva indiešiem rīkojumu paplašināt pasīvo pretestību un pilsonisko nepaklausību.

Londonas laikraksti kliecēja, ka tā ir atklāta sacelšanās. Židiskais «Daily Herald», tā sauktās darba partijas orgāns, vainanāja, ka indieši kļuvuši par Ruzvelta un Čerčila demokrātiju lielās lietās nodevējiem, jo viņi negrib noasinot savu izmantotāju dēļ un prasa katras tautas tiesības noteikt pašiem par sevi. «Daily Telegraph»

Patvaļīgi cirtis kokus

Grobīņas pagasta Mierīņu māju saimnieks Frīdrihs Lange Grobīņas virtmezniecībā patvaļīgi nocirtis 13 egļu un priežu kārtis. Izdarot kratīšanu, viņa māju pagalmā atrada svaigu egļu galotnes un zarus. Lauku iec. miertiesnesis L. sodīja ar 3 ned. cietumā.

SPORTS

RIGĀ VIESOSIES IGAUŅU SPORTISTI.

Pēc ilgāka laika spriža mūsu sportistiem atkal dota iespēja sacensties ar igauņu tēlcamākiem sportistiem. Pirmdien, 3. augustā, Rīgā notiks Rīgas-Tallinas pilsētu sacīkste futbolā. Abu zemju labāko futbolista spēles pmatēju sastapšanās solās izvērsties par šīs sezonas ievērojamāko notikumu un tā gaidāma ar lielu interesi. Bez tam aug. mēn. notiks arī Rīgas - Tallinas pilsētu sacīkste basketbolā, kuņas termiņš vēl nav zināms. Iespējams, ka viesi startēs arī Liepājā.

BRĀĻI DZĀRCĀNI — LATVIJAS MEISTARI RĪGĒBRAUKŠANĀ.

Svētdien Rīgā risinājās Latvijas meistaru nosaukuma izcīņa riteņbraukšanā uz četrsejas. Galvenajā kļāvā 100 km braucienā uzvarēja Alberts Džarčāns (Marsa), veicot distānci 3 st. 15 min. 53,6 sek. 2. vietā šerindojās Imērmāns (RSK) 3:15:53,9 st. B kl. ciktāsi sacentās 50 km. Te uzvaru izcīnīja Pēteris Džarčāns 1 st. 9 min. 33,4 sek. 2. Tīlībs 1:31:50,0 st. 20 km braucienā junioriem pārkāps izrādījās Marsa braucējs Vecgailis, kas sasniedza 37:17,6 min. laiku.

pazīņoja, ka Indijas ministrs Emerijs piedraudējis ar asiem pretsoļiem, ja indieši paliks pie savas uztveres. Kāds indiešu lietas nodevējs, Linlitgaus izpildpadošas loceklis Sakers paskaidroja, ka konflikts starp indiešu kongresu un angļu vicekarali ir ļoti nopietns un ka politiskais stāvoklis Indijā sasniedzis krīzes pakāpi. Tagad indiešu valdība, t. i. angļu vicekaralis Indijā, izmisumā atcēlusi komunistiskās partijas aizliegumu Indijā, lolodama cerības ar boļševistiskā terora palīdzību noņņaut Indijā nacionālo kustību. Kādā Londonas ziņojumā sacīts, ka no cietumiem izlaisti Indijas komunisti, kas bija sodīti par noziedzīgiem nodarījumiem. Indiešu komunisti jau stājušies sakaros ar angļu komunistiem un apgalvo, ka viņi darīs visu, lai iedzītu indiešus angļu kara ugunīs. Tas ir Anglijas prettrieciens indiešu nacionālajai kustībai.

Ko gan tagad domā tas Anglijas

kabineta prominentais loceklis, kas 1919. g. 11. augustā sacīja: «Mēs nevaram ar boļševismu noslēgt nekādus līgumus. Mums jāatšķir tiesības no netaisnības, gods no nodevības, progress no anarchijas». Tas pats vīrs vēl 1931. gadā 23. augustā rakstīja, ka tautām, kam robežas saskaņas ar Maskavu, «boļševisms ir vislielākais ienaidnieks.» Šis cilvēks bija — Vinstons Spensers Čerčils! Un tagad šis vīrs grib noņņaut Indijas ļoti demokrātisko neatkarības kustību ar to, ka indiešu komunisti no aizmugures uzbrūk šai kustībai pēc viņa un «indiešu valdības» pavēles, jo pēdējā istenībā sastādās no angļu vicekarala un dažiem nodevējiem indiešiem un valda pretēji indiešu tautas interesēm. Bet Anglija atkal reiz pati sev norāvusi masku no sejas un parādījusī, ka tā ir gatava boļševismam pārdot nevien Eiropu, bet arī savas imperijas daļas, lai tik pati varētu paturēt varu.

Apmeklējums kādā lauksaimnieču skolā Vācijā

Tās visas brūni iedegušas un spēcīgas. Vējš rotaļājas ar brūnajām un gaišajām cirtām, pie zābakiem pielīpusī brūna zeme.

Mēs apmeklējam lauku saimnieču skolu, kuņā jaunas vācu meitenes pēc skolas nobeigšanas vienu gadu mācās lauku darbus. Meitenes visas nāk no lielpilsētas, kuņas apkaimē atrodas skola. Tām visām zemnieka darbs sagādā prieku un daudzus no tām grib vēlāk strādāt lauksaimniecībā vai arī apprecēt lauksaimniekus.

Skats stundu sarakstā rāda to dažādību. Meitenes sadalītas mazās grupās, ikvienu no tām vada skolotāja. Sevišķi iemīlotas ir šūšanas stundas, kuņas ne tikai māca lāpīt, bet arī pārtaisīt un šūt jaunas vienkāršas drēbes — priekšautus un kleitas. Citas meitenes savukārt vairāk interesējās par vārīšanas mākslu. Lielajā gaišajā virtuvē galvenām kārtām pārstrādā to, ko meitenes pašas audzējušas — dārzājus un augļus, kā arī paniņas un vājpīnu, paškautus putnus un mājā kauto cūku. Pagrabs ar tajā uzkrātiem ievārijumiem un sulām rāda, ka strādāts visai čakli.

Izmēģinājumu laukos sēj un apstrādā visu, kas jāpazīst un jāzina lauksaimnieci: kartupeļus, dārzājus, tomātus, salātus, lupiņas, maīsu, ogulājus, augļkokus, arī puķes.

Lopkopībā sagādā dažām meitenēm lielākas grūtības. Pārmaiņus ikne-

dēļas citai meitenei jāpārzina vistu kūts, barības apgāde, kūts tīrīšana un olu kontrole. Pie piedzīvojuša, veca šveicieša tās mācās slaukt. Arī zosu barošana ir svarīgs uzdevums.

Blakus praktiskajam darbam norit teorētiska apmācība. Blakus ķīmijai, bioloģijai un mācībai par uztura vielām apskata arī vēstures, politikas un pasaules uzskata jautājumus. Nākošai zemnieci, kuņai ārsts, varbūt, nebūs viegli sasniedzams, jāpārzina arī veselības kopšanas jautājumi. Paredzētas arī mūzikas stundas un lasīšanas vakari. Sieviete uz laukiem un miestā bieži ir notelcēja par brīvā laika izmantošanu ģimenē.

Daudzpusīgs darbs, atbildības sajūta un dabas tuvība dara zemnieces darbu bagātu. Pilsētas dzīvoklis ar nedaudzajām istabām un darbu atvieglošām ierīcēm bieži vien ir pārāk šaurš un nelauj rosīgai un spēcīgai sievietei pielietot visus spēkus. Bet zemniece turpretim, kas bieži pati cepj un gatavo, kas pati audzē augļus un saknes un dažkārt pati šerpj un auž drēbes un veļu, stāv mājūrtības dažādo darbu centrā. Un lauksaimnieču skolas, kas jaunajās meitenēs modina šo apziņu un dāvanas, pilda svarīgu uzdevumu: tās apgādā vācu lauksaimniecību ar labiem un rūpīgi sagatavotiem spēkiem, kas izprot zemnieka dzīves bagātību.

Žīdu zinātne kā palīglīdzeklis pasaules vērdzināšanai

Arī šo karu — tāpat kā 1914.—18. gada pasaules karu — izsauca žīdi. Galvenie režisori sēž Amerikā, kas ļauj žīdiem vislielāko brīvību un līdz ar to darīja iespējamu žīdu liktenīgo varas izplatīšanos visā pasaulē. Savienotās valstīs žīdi rafinēti prata iespīesties politikā un zinātnē un tās vadīt pasaules žīdismam atbilstošā garā. Ja grib izprast, kādā mērā žīdi šodien iespaido Savienoto valstu politiku, jāievēro, cik plānveidīgi žīdi kopš gadu desmitiem aizvien vairāk nostiprinājās Savienoto valstu garīgā un politiskā dzīvē. Interesantas ziņas par to sniedz Čajim Blocha grāmata («Žīdu Amerika», novērojumi un pārdomas).

Šinī grāmatā lasām:

«Ne mazāk apbrīnojami sasniegumi kultūrālā laukā. Neskaitāmas skolas pēc pašreiz vienīgi Eiropas austrumos sastopamā «Cheder» veida (to skaitu nevar noteikt, tas grozas ap tūkstošiem), kā arī vismaz 50 Talmud-Tora-iestādes gādā par mūsu garīgā mantojuma, mūsu Toras saglabāšanu. Tora mīlestībā un uzticībā saglabāja gad-simtu gaitā žīdu tautas dvēseli. Ņujorkā pastāv divas rabinu augstskolas — 1902. g. prof. Dr. Salomona Schechtera dibinātā «Jewish Theological Seminary of America», kā priekšgalā stāv zinātnieks Dr. Cyrus Adlers un ar ko mūsu amerikāņu brāļi var lepoties. Mācības spēku kolleģija sastā-

das no pazīstamākiem zinātniekiem. Priekšlasījumus notur — Luoīs Ginsbergs par Talmudu, Aleksanders Markss par vēsturi, Mordechai M. Kaplans, Israels Davidsons un Moses Heimsons.

Pazīstamo Kaupas rabinera Jizchivah Elchanan Spektora vārdā nosaukto rabineru universitāti («Jeschiva») dibināja Austrumeiropas žīdi Amerikā un to vada Dr. Bernhards Revels, jauns zinātnieks. Ņujorkas štata universitātes kolleģija piešķīrusi šim semināram tiesības piešķirt tā audzēkņiem doktora gradu ebrēju zinībās un literātūrā.

Jāpiemin arī divas citas Ņujorkas kultūras iestādes, kas kalpo žīdu zinātnes padziļināšanai un izplatīšanai. Vispīrms «Jewish Institute of Religion», kuņu vada rabiners Stepanš S. Wise, kas pie tā izveidošanas laikam vadījis no Jellinēka Vinē dibinātā «Bet Hamidrask». Tā ārējais izskats daudz skaistāks! Wise katru gadu priekšlasījumiem par žīdisma zinātni un vēsturi aicina vienu vai divus pazīstamus zinātniekus no Eiropas. Otra iestāde ir «Society for the Advancement of Judaism» (Žīdisma zinātnes veicināšanas savienība); to vada zinātnieks Mordechai M. Kaplans. Tās zinātniskā darbība ir visai rosīga un tā cenšas pildīt savu pienākumu attiecībā uz ebrēju valodu.

Tālāk Blochs piemin provinces

RASMA GALENIECE

Čuskas nāve

Čūska sabraukta uz ceļa guļ, saulē ādai spīdot, spēkiem pēdējiem vēl asti kuļ, šurpu, turpu slīdot.

Gaisos galvu sliedama tā špāc, — dzelonis tai sāpīgs. Liktenis bez zēluma to māc baigs un nepiekāpīgs. Ai, cik labi gozēties reiz bij dzīļa meža cīsmā, ļaut, lai saule starus lauž un mij ādas spožā vīrsnā. Reizi prieks tai bija dzīļi dzelt kājā vienu sievu, — Laikam jaunums nerimst angšup oclt atmiņu par Ievu. Nāves dzēlums vienreiz visus skay salts kā roka stīnga. — Čūska acis gailam nojaust var balles no šī Sfīnga... Moku žņangi to kā spīlēš skauj un, kā pušu dālot, sastīngušu kļūtu zemei kļauj, atstāj saulē balot.

BIRZE

Rozes zieds

Es rokā turu sārta rozes ziedu, Tas lēni trīsot saldu smaržu dvēš. Ak, rozes zieds, kaut spētu pateikt vienu, Kāpēc tik skarbs pret mani likteņvējš? Es rokā turu sārta rozes ziedu, Tas lēni trīsot galvu liec un mirst. Ak, rozes zieds, jel teic, jel teic man vienu, Kam tagad pieder mīļā drauga sirds?

Harca kalni

Harca kalni ir viens no romantiskākām. Lielvācījas augstienēm, kas apdzējota teikās un kuņas vārds ierakstīts vēsturē Saksijas viduslaiku likumu krājums «Saksijas spogulis» apzīmē Harca kalnus kā valsts bagātību, kuņu izmantot varēja vienīgi ķeizars. Šo likumu izdeva Kārlis Lielais, pārvaldīdams Saksiju laikā no 780. līdz 790. gadam. Viņš, protams, vadījās pēc franku talsnības izjūtas: «Manta, kam nav īpašnieka, pieder ķēntnam.»

Harca bija toreiz un arī vēlākos laikos robeža starp Saksiju un Tīringu. Jau pirmo 1000 gadiem šī augstiene šķīra Hermunduru un Cheruskas. Šī robeža nebija viena līnija vai grāvīš, tie bija plaši, neizmantoti un neapdzīvoti kļajumi. Šie plašie lauki bija satiksmē neņemoti. Tikai nedaudz tekas, kuņas viegli varēja apsargāt un aizņogot, šķērsoja šos kļajumus. Vēl šodien varam saskatīt tādu teku — «Ķeizaru ceļu».

Kārlis Lielais pavēlēja izmērit Harcu, ierīkot tur mēdību pīlis un rīkot mēdības. Vēlākā laikā ceļa malās uzbūvēja patvertnes, kas izveidojās par apdzīvotām vietām. Mēdību muižās attīstījās lop- un zirgkopība, jo lauksaimniecība neatmaksājās. Greznas un bagātas bija tā laika Harca kalnu pīlis, kuņas ceļa ķeizara un tā svītas vajadzībām.

Harca rūdas raktuves deva lemeslu ķīldām un cīpām. Ilgu laiku tās pat nemaz neizmantoja. Dažas raktuves ir atkal atjaunojušas darbību. Viņu šachtes ir dziļi mežos un netraucē mierīgo, skaisto lauku panorāmu.

Mūsu laikos Harca kalnos ir daudz iemīlotu atpūtas vietu. It īpaši te jāpiemin Verningerode un Blankenburga. Abām pīlētām ir skaistas pīlis. Romantiskās Harca kalnu pīlētās, tīrais kalnu gaisms un Harca iedzīvotāju viesmīlība veicina tūrismu.

mācības iestādes «Hebrew Union College» Cincinnati un «Dropsie College for Hebrew and Cognate Learning» Filadelfijā. Cincinnati kļuvusi amerikāņu liberālo žīdu Jeruzāleme un College — žīdu svētnīca. Filadelfija sevišķi gādā garīgā ziņā par žīdu jaunatni, kas tur uzrāda strauju kāpinājumu. Blochs tālāk jūsmo, ka «Apbrīnodams es stāvēju žīdu jaunēkļu savienības (Young Men's Hebrew Association) lielās pīlsveida mītnes priekšā. Tā ir viens no lielākāiem Ņujorkas žīdīetības darbiem. Žīdu jaunēkļu organizāciju Amerikā uzskata par vienu no ievērojamākām pasaulē. Jauno cilvēku reliģiskā apmācība pieder pie svarīgākiem uzdevumiem un tas ir visai iepriecinoši. Šeit izpaužas dibinātāju atbildības sajūta un to mērķis — audzināt jaunu žīdu pasaulē.»

Ne Blocha darbiem redzams, cik mērķtiecīga ir žīdu darbība Amerikā. Pasaules zinātnes iekapošana tāpat kā finansiālā vērdzināšana ir žīdu virskundzības iegūšanas un nodrošināšanas līdzeklis. Amerika ierauta karā tādā veidā, kādu tā nevēlējās. Liktenīgie trieciēni, kuņas tā jau tagad saņem, atstāj iespaidu arī uz amerikāņu žīdīetību un līdz ar to uz žīdu pasaules kundzības plāniem, kas ar katru jaunu vācu un japāņu uzvaru kļūst nereālāki.

